

Türkiye Futbol Süper Liginde Yabancı Futbolcu Düzenlemesinin Değerlendirilmesi

Uğur ÖZER¹

Öz

Bu araştırmanın amacı son on sezonda Türk futbolunda uygulanan yabancı futbolcu sınırlaması ile ilgili düzenlemelerin değerlendirilmesidir. Çalışmada betimsel araştırma modeli kullanılmış ve gerekli veriler ilgili veri tabanlarından elde edilmiştir. Araştırma kapsamında 2010-2015 ve 2015-2020 sezonları arasında Süper Ligde uygulanan yabancı futbolcu düzenlemelerinin Türk futboluna etkileri kulüpler ve A Milli Takım düzeyinde, karşılaştırılabilir olarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda 2015-2020 yılları arasında uygulanan ve A Takımı Listesinde 14 yabancı futbolcunun yer alabildiği dönemde, kulüplerin UEFA organizasyonları başarısına göre sınırlı bir puan artışı olduğu, buna karşın aynı dönemde Türk Milli Takımının FIFA sıralamasında belirgin bir yükseliş olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle, 2015-2016 sezonundan itibaren uygulanan yabancı futbolcu düzenlemesinin, kulüplerin UEFA organizasyonları başarısında belirgin bir etkisi olmamasına rağmen, FIFA sıralamasındaki yükseliş göz önünde bulundurularak, milli takım düzeyinde olumsuz bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Türkiye Futbol Süper Ligi, Yabancı Futbolcu Sınırlaması

Evaluation of Foreign Soccer Players Regulation in Turkish Football Super League

Abstract

The aim of this research is to evaluate the regulations regarding the restriction of foreign players applied in Turkish football in the last ten seasons. Descriptive research model was used in the study and necessary data were obtained from related databases. Within the scope of the research, the effects of foreign football player regulations applied in the Super League between 2010-2015 and 2015-2020 seasons on Turkish football were analyzed comparatively at the level of clubs and A National Team. As a result of the study, in the period implemented between 2015-2020 and when 14 foreign players could be included in the A Team List, there was a limited increase in points according to the success of the UEFA organizations of the clubs, however, a significant rise in the FIFA ranking of the Turkish National Team in the same period. Considering the rise in the FIFA rankings, it can be said that although the regulation of foreign players, implemented since the 2015-2016 season, has not had a significant effect on the success of the UEFA organizations of the clubs, it does not have a negative effect at the national team level.

Key Words: Football, Turkish Football Super League, Foreign Players Restriction

Atıf İçin / Please Cite As:

Özer, U. (2022). Türkiye futbol süper liginde yabancı futbolcu düzenlemesinin değerlendirilmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(1), 439-457.

Geliş Tarihi / Received Date: 26.03.2021

Kabul Tarihi / Accepted Date: 19.07.2021

¹Dr. Öğr. Üyesi - Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, ugurozer84@hotmail.com

Giriş

Profesyonel bir spor dalı olarak gelişen ve yaygınlaşan futbol, sosyoekonomik olarak tüm dünyada olağanüstü boyutlara ulaşmış, bilimsel araştırmalara konu olan bir faaliyet durumundadır. Toplumsal olarak küçümsenmeyecek bir etkiye sahip olan futbol sektörel anlamda da önemli sayılabilecek bir yapı sergilemektedir. Bugünkü durumda futbol kulüpleri gelirleri ve bütçeleriyle sadece sportif bir yapı olmaktan çıkarak ekonomik bir organizasyona da dönüşmüşlerdir. Dolayısıyla mevcut kaynaklarını (para, zaman, mekân, malzeme, personel vb.) rasyonel bir şekilde kullanmak kulüpler açısından da önemli hale gelmiştir (Akşar ve Merih, 2008, s. 143).

Günümüzde bir spor dalı olmasının yanında yarattığı ekonomik değer ile ticarileşmesi sonucu büyük ölçekli bir endüstri haline gelen futbolda, kulüplerin bütçe açıkları ve yüksek meblağlara ulaşan borçluluk düzeyi tehlike sinyalleri olarak algılanmaktadır. Avrupa futbolunun yönetiminden sorumlu olan Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA-Union of European Football Associations), futbol kulüplerinin finansal yapılarını sağlamlaştırmak ve rekabetçi dengeyi korumak adına çeşitli yaptırımlar uygulayarak finansal tehlikelere karşı önlemler almaya çalışmaktadır (Güngör, 2014a, s. 21). Bu kapsamda UEFA tarafından çıkarılan Finansal Fair Play düzenlemesi, futbolda ekonomik başarıyı geliştirmek, kulüplerin ömürlerini uzatmak ve sürekliliklerini sağlamak için oluşturulmuştur. Finansal Fair Play düzenlemesinin amaçları, kulüplerin daha disiplinli ve mantıklı bir şekilde yönetilmesini sağlamak, transfer ücretlerini astronomik seviyelerden olması gereken seviyelere düşürmek, gençlere ve altyapıya yatırım yapılmasının önünü açmak, kulüplerin gelir-gider dengesini gözeterek hareket etmelerini ve mali yükümlülüklerini zamanında yerine getirmelerini sağlamaktır (Bıçakçı, 2015, s. 8).

1923'ten beri Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği'nin (FIFA-Federation Internationale de Football Associations) ve 1962'den beri de UEFA'nın bir üyesi olan Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Türkiye'de futbolu düzenleyen ve yürüten tek kuruluştur (TFF Statü, 2019, s. 7). Dolayısıyla UEFA tarafından alınmış olan kararları uygulamak ve kulüplerin bu kararlara uymasını sağlamak da TFF'nin yetkisi dâhilindedir.

TFF tarafından düzenlenen Süper Lig, Türkiye'deki en üst profesyonel futbol ligidir ve Süper Lig'de müsabakalar 2019-2020 sezonuna kadar 18 futbol takımı arasında, çift devreli lig usulüne göre oynanırken, ortaya çıkan Covid 19 salgını küme düşürülme uygulamasının askıya alınmasına neden olduğu için, 2020-2021 sezonunda Süper Lig'de 21 takım yer almıştır.

Futbolcuların statüsü ve transferlerine ilişkin hükümler, FIFA'nın Oyuncu Statüsü ve Transferlerine ilişkin talimatlarına uygun olarak TFF Yönetim Kurulu tarafından düzenlenmektedir (TFF Statü, 2019, s. 9). Futbol kulüpleri Süper Lig müsabakalarına katılabilmek için federasyon tarafından düzenlenen Futbolcuların Uygunluğu hükümlerine uymak zorundadır. Futbolcu Uygunluğu düzenlemesi her sezon için ayrı düzenlenen Süper Lig Müsabakaları Statüsü belgesinde yer almaktadır.

2019-2020 Sezonu Süper Lig Müsabakaları Statüsüne göre; kulüpler istedikleri sayıda profesyonel futbolcu sözleşmesi imzalayabilir ve tescil ettirebilirken, bir kulübün A Takım Listesi en fazla 28 futbolcu olabilir ve listede yer alan en az 14 futbolcu Türkiye A Milli Futbol Takımında oynama uygunluğuna sahip olmalıdır. Kulüplerin A Takım Listesinde en fazla 3 kaleci yer alabilir ve bu kalecilerden en az birisinin Türkiye A Milli Takımında oynama uygunluğu bulunan futbolcu olması zorunludur. Türk futbolcular içerisinde kulübün kendi alt yapısından yetişmiş en az 4 futbolcunun ve Türkiye'deki diğer kulüplerin alt yapısından yetişmiş en az 4 futbolcunun bulundurulması zorunlu tutulmuştur. Bu düzenleme ile diğer ülkelerde yetişmiş olan Türk futbolculara sınırlama getirilmiştir. Futbolcu Uygunluğu düzenlemesine göre Süper Lig futbol takımları A Takım Listelerinde en fazla 14 yabancı futbolcu bulundurabilmektedir (TFF Müsabaka Statüleri, 2019-2020).

Yukarıda belirtilen kurallar 2015-2016 Sezonundan günümüze kadar Türkiye Süper Ligi'nde uygulanmaktadır. Daha önceleri ise TFF tarafından sürekli değişen bir yabancı futbolcu politikası izlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. *Türkiye Futbol Federasyonu Süper Lig’inde Son 10 Sezonda Uygulanan Yabancı Futbolcu Sınırı Sayıları*

<i>Sezon</i>	<i>Bir Kulüpte Bulunabilecek En Fazla Lisanslı Yabancı Futbolcu Sayısı</i>	<i>18 Kişilik Maç Kadrosunda Bulunabilecek En Fazla Yabancı Futbolcu Sayısı</i>	<i>Aynı anda Müsabakalarda Oynayabilen Yabancı Futbolcu Sayısı</i>
2010-2011	10	8	6
2011-2012	Kulüpler istedikleri sayıda yabancı futbolcu ile sözleşme imzalayabilirler	8	6
2012-2013	Kulüpler istedikleri sayıda yabancı futbolcu ile sözleşme imzalayabilirler	8	6
2013-2014	10	6	6
2014-2015	8	8	5
2015-2016	14	11	11
2016-2017	14	11	11
2017-2018	14	11	11
2018-2019	14	11	11
2019-2020	14	11	11

Kaynak: Türkiye Futbol Federasyonu Müsabaka Statüleri (2010-2020).

Türk futbolunda yabancı futbolcu sınırlaması ile ilgili başlıca iki farklı görüş bulunmaktadır. İlk görüşe göre, yabancı futbolcu sayısının artırılmasının Türk Futboluna zarar vereceği ve yabancı futbolcuların, genç Türk futbolcularının önünü keseceğidir. Bu görüşü savunanlar Türk futbolunun gelişimi için yabancı futbolcu sınırlamasının şart olduğunu ifade etmektedir.

İkinci görüş ise yabancı futbolcu sayısını sınırlı tutmanın düşük rekabet ortamı yarattığını, Türk Vatandaşı futbolcuların kendilerini geliştirmek için yeterince çalışmadıklarını, yerlerini kaybetme korkularının bulunmadığını, ancak yabancı iyi futbolcular ile aynı ücretleri talep ettiklerini, kulüplerin bu sebeple maliyetlerinin fazla olduğunu ve verim alamadıklarını, bu sınırlama nedeniyle Türk Vatandaşı futbolcu ücretlerinin anlamsız derecede yükseldiğini, yabancı futbolcu sınırlamasının Avrupa’da mücadele eden takımların önünü tıkadığını, UEFA ve Şampiyonlar Ligi ya da uluslararası oyunlarda rakipleri önünde eşit şartlar altında olmadıklarını, haksız rekabetin olduğunu ve başarının belli bir noktadan sonra elde edilemediğini, bu nedenle de yabancı futbolcu sayısının artırılması ya da bu sınırlamanın kalkmasını savunanlardan oluşmaktaydı.

Yabancı futbolcu sayısının artırılmasını savunan görüş, sayı artınca, kulüplerin önünün açılacağı ve daha geniş bir havuzdan seçim yapma şansına ulaşacaklarını, Türk futbolcuların ücretlerinin makul düzeylere gerileyeceğini, tüm takımların bütçelerini daha doğru değerlendireceklerini, Türk futbolcuların daha çok çalışarak kendilerini geliştireceklerini ve bu durumun da Türk futbolunu ilerleteceğini, Türk futbolunun yabancılara izin verilmediği dönemlerde, en başarısız dönemlerini yaşadığını ve futbolcu ücretlerinin çok yükseldiğini, Türk milli takımının düzeyinin gerilediğini, diğer taraftan yabancı sınırlamasının olmadığı futbolda başarılı olan ülkelerin ve AB vatandaşı futbolcuların yabancı sayılmadığı Avrupa ülkelerinin göz önüne alınması gerektiğini belirtmekteydi (Şar, 2007, s. 543-544).

Yukarıdaki tartışmalardan hareketle bu araştırmanın amacı son on sezonda Türk futbolunda uygulanan yabancı futbolcu sınırlaması ile ilgili düzenlemelerin değerlendirilmesidir. Gelecekte yapılacak olan muhtemel düzenlemelere fikir sağlaması açısından araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar bir durumun olduğu gibi açıklanması için ayrıntılı bir şekilde incelenmesinde tercih edilen araştırma yöntemleridir (Yıldırım, 2019, s. 94).

Verilerin Toplanması

Çalışma verilerinin toplanması aşamasında döküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen konular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizidir (Karaman, 2019, s. 37). Önceden resmi veya özel olarak oluşturulan her türlü belge nicel ve nitel araştırmalarda veri kaynağı olarak kullanılabilir (Sönmez ve Alacapınar, 2019, s. 188-189).

Bu kapsamda Türkiye Futbol Federasyonu tarafından her sezon sonu paylaşılan kulüplerin istatistiklerini içeren belgeler çalışmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur. Ayrıca çalışma konusuna ilişkin istatistiksel veri tabanlarından da faydalanılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında 2010-2011 sezonu ile 2019-2020 sezonları arasında süper lig futbol kulüplerinde yer alan Türk Vatandaşı ve yabancı futbolcu sayıları ile müsabakalarda görev alınan toplam süre analiz edilerek frekans ve yüzde değerleri elde edilmiştir. Bunun yanında 2015-2020 sezonları arasında Türk futbol kulüplerinin Avrupa kupaları başarıları sonucunda elde edilen ülke puanı, futbolda yabancı futbolcu sınırlamasının uygulandığı 2010-2011 sezonu ile 2014-2015 sezonları arasındaki ülke puanı ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca Türkiye A milli futbol takımının 2010-2020 yılları arasındaki FIFA başarı sıralamaları da yabancı futbolcu düzenlemeleri ile ilişkisel olarak analiz edilmiştir. FIFA tarafından açıklanan ülke puanları 2006-2018 yılları arasında farklı, 2018'den sonra farklı puanlama sistemi kullanılması nedeniyle çalışmaya dâhil edilmemiştir. Yabancı futbolcu sınırlamalarının milli takım kadroları üzerinde etkilerinin belirlenmesi amacıyla 2010-2020 yılları arasındaki kadro analizleri yapılmıştır. Çalışmada Türk Vatandaşı olarak kodlanan futbolcular Türkiye A Milli Futbol takımında yer alabilme niteliğine sahip futbolcuları ifade etmektedir. Türk Vatandaşı olup başka ülke ulusal milli takımında yer alan futbolcular yabancı statüsünde değerlendirilmiştir. İstatistik analizleri için Microsoft Excel programı kullanılmıştır. Çalışmadaki analizler Türkiye Futbol Süper Ligi yabancı futbolcu kısıtlamaları dikkate alınarak yapılmıştır. Yabancı futbolcu düzenlemeleri ile ilgili olmayan, futbol kuralları ve kısıtlamaları yapılan analizlerde dikkate alınmamıştır.

Bulgular

Tablo 2. Süper lig 2010 Ağustos - 2015 Mayıs Arası Kulüplerin Toplam Futbolcu Sayısı

Kulüp Adı	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2010-2015 Toplam
Türk Vatandaşı Futbolcu Sayısı ve Yüzdesi	437 (%68,06)	388 (%65,98)	421 (%66,71)	468 (%67,14)	420 (%67,41)	2134 (%67,08)
Yabancı Futbolcu Sayısı ve Yüzdesi	205 (%31,93)	200 (%34,01)	210 (%33,28)	229 (%32,85)	203 (%32,58)	1047 (%32,91)
Toplam Futbolcu	642	588	631	697	623	3181

Kaynak: Süper Lig Kadro Bilgileri (2010-2015).

2010-2011 sezonunda Türkiye Süper Liginde yer alan toplam 642 futbolcunun %31,93'ü (205 futbolcu) yabancı, 2011-2012 sezonunda toplam 588 futbolcunun %34,01'i (200 futbolcu) yabancı, 2012-2013 sezonunda toplam 631 futbolcunun %33,28'i (210 futbolcu) yabancı, 2013-2014 sezonunda toplam 697 futbolcunun %32,85'i (229 futbolcu) yabancı, 2014-2015 sezonunda toplam 623 futbolcunun %32,58'i (203 futbolcu) yabancı olmuştur. 2010 Ağustos - 2015 Mayıs arasında toplam futbolcuların %67,08'i Türk Vatandaşı futbolcuysen, %32,91'i yabancı futbolcu olmuştur.

Tablo 3. Süper Lig 2015 Ağustos - 2020 Temmuz Arası Kulüplerin Toplam Futbolcu Sayısı

Kulüp Adı	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2015-2020 Toplam
Türk Vatandaşı Futbolcu Sayısı ve Yüzdesi	414 (%61,69)	391 (%56,66)	346 (%52,58)	405 (%56,17)	390 (%55,55)	1946 (%56,53)
Yabancı Futbolcu Sayısı ve Yüzdesi	257 (%38,3)	299 (%43,33)	312 (%47,41)	316 (%43,82)	312 (%44,44)	1496 (%43,46)
Toplam Futbolcu	671	690	658	721	702	3442

Kaynak: Süper Lig Kadro Bilgileri (2015-2020).

2015-2016 sezonunda Türkiye Süper Liginde yer alan toplam 671 futbolcunun %38,3'ü (257 futbolcu) yabancı, 2016-2017 sezonunda toplam 690 futbolcunun %43,3'ü (299 futbolcu) yabancı, 2017-2018 sezonunda toplam 658 futbolcunun %47,4'ü (312 futbolcu) yabancı, 2018-2019 sezonunda toplam 721 futbolcunun %43,8'i (316 futbolcu) yabancı, 2019-2020 sezonunda toplam 702 futbolcunun %44,4'ü (312 futbolcu) yabancı olmuştur. 2015 Ağustos - 2020 Temmuz arasında toplam futbolcuların %56,53'ü Türk Vatandaşı futbolcuysen, %43,46'sı yabancı futbolcu olmuştur.

Tablo 4. 2010-2011 Sezonu Mısabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Fenerbahçe	15	60	16486	49,08	10	40	17104	50,91
2. Trabzonspor	16	64	21808	64,94	9	36	11772	35,05
3. Bursaspor	16	59,25	20680	63,42	11	40,74	11923	36,57
4. Gaziantepspor	19	65,51	18089	54,05	10	34,48	15374	45,94
5. Beşiktaş	22	59,45	17135	52,8	15	40,54	15316	50,98
6. Kayserispor	17	60,71	21034	62,49	11	39,28	12625	37,50
7. Eskişehirspor	17	62,96	21072	62,83	10	37,03	12463	37,16
8. Galatasaray	21	63,63	19688	58,60	12	36,36	13909	41,39
9. Kardemir Karabükspor	19	67,85	17965	53,41	9	32,14	15670	46,58
10. Manisaspor	18	62,06	20291	60,54	11	37,93	13225	39,45
11. Medical Park Antalyaspor	19	76	25752	76,48	6	24	7917	23,51
12. Büyükşehir Bld. Spor	24	77,41	25215	75,12	7	22,58	8348	24,87
13. MKE Ankaragücü	23	67,64	19080	56,79	11	32,35	14515	43,2
14. Gençlerbirliği	21	61,76	25389	75,59	13	38,23	8197	24,4
15. Sivasspor	19	57,57	22337	66,58	14	42,42	11211	33,41
16. Bucaspor	28	70	21285	63,71	12	30	12122	36,28
17. Konyaspor	24	60	18892	56,26	16	40	14682	43,73
18. Kasımpaşa	21	65,62	20860	62,13	11	34,37	12712	37,86
Ortalama	19,94	64,45	20725	61,95	11	35,54	12726	38,04

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2010-2011)

Tablo 4'te yer alan Süper Lig 2010-2011 Sezonu verilerine göre mısabakalarda yer alan futbolcuların %64,45'i Türk Vatandaşı, 35,54' ise yabancı futbolculardır. Mısabakalarda toplam sürenin %61,95'inde Türk Vatandaşı, %38,04'nde yabancı futbolcular görev almıştır. 2010-2011 Sezonunu 1. sırada tamamlayarak Süper Lig Őampiyonu olan Fenerbahçe, yürütülen Şike soruşturması nedeniyle TFF tarafından 2011-2012 sezonunda UEFA Şampiyonlar Ligi'nden men edilmiştir (TFF, 2011a). Fenerbahçe'nin yerine ligi ikinci sırada tamamlayan Trabzonspor Şampiyonlar Ligi gruplarına doğrudan katılmıştır (TFF, 2011b). Bursaspor, Gaziantepspor ve Beşiktaş ise UEFA Avrupa Liginde mücadele eden diğer takımlar olmuştur.

Tablo 5. 2011-2012 Sezonu Mısabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Galatasaray	20	74,07	21437	53,04	7	25,92	18973	46,95
2. Fenerbahçe	17	65,38	20550	52,06	9	34,61	18922	47,93
3. Trabzonspor	11	47,82	22158	56,07	12	52,17	17354	43,92
4. Beşiktaş	12	42,85	16240	40,13	16	57,14	24223	59,86
5. Eskişehirspor	15	60	20381	51,72	10	40	19019	48,27
6. İstanbul BBSK	18	64,28	21247	52,64	10	35,71	19114	47,35
7. Sivasspor	16	55,17	20985	53,35	13	44,82	18349	46,64
8. Bursaspor	16	59,25	20673	52,3	11	40,74	18849	47,69
9. Gençlerbirliği	28	77,77	28949	73,15	8	22,22	10623	26,84
10. Gaziantepspor	26	72,22	22550	55,60	10	27,77	17947	44,31
11. Kayserispor	19	61,29	20537	51,96	12	38,7	18983	48,03
12. Kardemir Karabükspor	30	73,17	22960	56,77	11	26,82	17477	43,22
13. Mersin İdman Yurdu	15	51,72	16796	50,33	14	48,27	16573	49,66
14. Orduspor	19	63,33	22579	55,63	11	36,66	18008	44,36
15. Medical Park Antalyaspor	24	80	32409	82,08	6	20	7073	17,91
16. Samsunspor	29	69,04	21013	53,16	13	30,95	18510	46,83
17. Manisaspor	19	63,33	20903	62,62	11	36,66	12473	37,37
18. MKE Ankaragücü	40	90,9	36842	93,32	4	9,09	2634	6,67
Ortalama	20,77	66,54	22733	58,1	10,44	33,45	16394	41,89

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2011-2012)

Tablo 5'te yer alan Süper Lig 2011-2012 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %66,54'ü Türk Vatandaşı, 33,45'i ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %58,1'inde Türk Vatandaşı futbolcular, %41,89'unda yabancı futbolcular görev almıştır. Play-off uygulamasının denendiği 2011-2012 Sezonunda, Beşiktaş'ın mali kriterleri ve UEFA normlarını karşılayamaması sebebiyle 1 yıl men edilmesi üzerine (Ntv Spor, 2012), 2012-2013 sezonunda Avrupa kupalarına Galatasaray, Fenerbahçe, Trabzonspor, Eskişehirspor ve Bursaspor katılmıştır.

Tablo 6. 2012-2013 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Galatasaray	17	60,71	17166	51,15	11	39,28	16391	48,84
2. Fenerbahçe	18	62,06	19244	57,35	11	37,93	14309	42,64
3. Beşiktaş	18	64,28	15738	46,92	10	35,71	17802	53,07
4. Bursaspor	21	63,63	16046	47,7	12	36,36	17590	52,29
5. Kayserispor	15	55,55	16074	48,03	12	44,44	17389	51,96
6. Kasımpaşa	15	55,55	19089	56,81	12	44,44	14508	43,18
7. Medical Park Antalyaspor	20	74,07	23249	69,17	7	25,92	10362	30,82
8. Eskişehirspor	15	60	14210	42,3	10	40	19357	57,66
9. Trabzonspor	15	53,57	18354	54,6	13	46,42	15258	45,39
10. Gaziantepspor	17	56,66	16900	50,36	13	43,33	16657	49,63
11. Gençlerbirliği	18	62,06	16384	48,91	11	37,93	17113	51,08
12. Sivasspor	17	62,96	17889	53,33	10	37,03	15653	46,66
13. Sanica Boru Elazığspor	23	63,88	20638	61,52	13	36,11	12905	38,47
14. Akhisar Belediye	17	70,83	26799	79,57	7	29,16	6879	20,42
15. Kardemir Karabükspor	21	67,74	18969	56,52	10	32,25	14589	43,47
16. İstanbul BBSK	16	61,53	16207	48,24	10	38,46	17384	51,75
17. Orduspor	21	67,74	17220	51,45	10	32,25	16245	48,54
18. Mersin İdman Yurdu	22	57,89	15607	46,35	16	42,10	18063	53,64
Ortalama	18,11	62,21	18099	53,91	11	37,78	15469	46,08

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2012-2013)

Tablo 6'da yer alan Süper Lig 2012-2013 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %62,21'i Türk Vatandaşı, 37,78'i ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %53,91'inde Türk Vatandaşı futbolcular, %46,08'inde yabancı futbolcular görev almıştır. 2013-2014 Sezonunda Avrupa kupalarına Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Bursaspor ve Türkiye Kupasını kazanan Fenerbahçe Şampiyonlar Ligi'ne katılım hakkı elde ettiği için, kupa finalisti Trabzonspor katılmıştır.

Tablo 7. 2013-2014 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Fenerbahçe	16	61,53	18711	55,94	10	38,46	14737	44,05
2. Galatasaray	20	57,14	17708	52,87	15	42,85	15783	47,12
3. Beşiktaş	16	55,17	16437	49,03	13	44,82	17083	50,96
4. Trabzonspor	21	67,74	19974	59,46	10	32,25	13617	40,53
5. Sivasspor	20	66,66	20329	60,68	10	33,33	13171	39,31
6. Kasımpaşa	19	67,85	16433	48,9	9	32,14	17166	51,09
7. Kardemir Karabükspor	16	61,53	19837	59,12	10	38,46	13716	40,87
8. Bursaspor	19	59,37	16281	48,42	13	40,62	17343	51,57
9. Gençlerbirliği	15	53,57	15097	44,89	13	46,42	18532	55,10
10. Akhisar Belediye	21	77,77	25042	74,77	6	22,22	8448	25,22
11. Torku Konyaspor	17	60,71	18749	55,72	11	39,28	14898	44,27
12. Eskişehirspor	19	61,29	16048	47,75	12	38,70	17557	52,24
13. Çaykur Rizespor	18	60	18140	53,89	12	40	15520	46,10
14. Kayseri Erciyesspor	20	62,5	16223	48,31	12	37,5	17353	51,68
15. Gaziantepspor	18	60	17236	51,37	12	40	16314	48,62
16. Elazığspor	23	60,52	17503	52,13	15	39,47	16070	47,86
17. Medical Park Antalyaspor	22	68,75	25306	75,26	10	31,25	8315	24,73
18. Kayserispor	15	51,72	15832	47,17	14	48,27	17725	52,82
Ortalama	18,61	61,8	18382	54,76	11,5	38,19	15186	45,23

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2013-2014)

Tablo 7’de yer alan Süper Lig 2013-2014 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %61,8’i Türk Vatandaşı, 38,19’u ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %54,76’sında Türk Vatandaşı futbolcular, %45,23’ünde yabancı futbolcular görev almıştır. Fenerbahçe UEFA’nın vermiş olduğu iki yıl Avrupa kupalarından men kararı nedeniyle 2014-2015 sezonunda Şampiyonlar Ligi’ne katılamamıştır. Fenerbahçe yerine lig ikincisi Galatasaray Şampiyonlar Ligi gruplarına direkt katılmıştır. Ligi beşinci sırada bitiren Sivasspor ve Türkiye Kupası finalisti olarak Avrupa Ligne katılma hakkı kazanan Eskişehirspor’a şike davası sebebiyle UEFA’nın birer yıllık men cezası vermesi ve ligi altıncı sırada bitirmiş olan Kasımpaşa’nın UEFA kulüp lisansı alamaması üzerine (Ntv Spor, 2014), Avrupa kupalarına katılan diğer takımlar Beşiktaş, Trabzonspor, Kardemir Karabükspor ve Bursaspor olmuştur.

Tablo 8. 2014-2015 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Galatasaray	16	59,25	19691	58,51	11	40,74	13960	41,48
2. Fenerbahçe	14	63,63	20113	59,88	8	36,36	13473	40,11
3. Beşiktaş	15	60	18333	54,69	10	40	15186	45,30
4. İstanbul Başakşehir	17	68	19840	59,17	8	32	13689	40,82
5. Trabzonspor	23	69,69	20690	61,46	10	30,3	12970	38,53
6. Bursaspor	15	65,21	17858	53,31	8	34,78	15636	46,68
7. Mersin İdmanyurdu	18	69,23	19561	58,31	8	30,76	13983	41,68
8. Torku Konyaspor	16	61,53	20848	62,04	10	38,46	12755	37,95
9. Gençlerbirliği	19	61,29	18207	54,22	12	38,70	15371	45,77
10. Gaziantepspor	17	56,66	19288	57,5	13	43,33	14254	42,49
11. Eskişehirspor	24	75	19328	57,53	8	25	14265	42,46
12. Akhisar Belediye	22	68,75	20504	61,24	10	31,25	12976	38,75
13. Kasımpaşa	19	65,51	17814	53,16	10	34,48	15691	46,83
14. Çaykur Rizespor	16	59,25	19912	59,43	11	40,74	13591	40,56
15. Medicana Sivasspor	19	70,37	21821	64,92	8	29,62	11787	35,07
16. Kardemir Karabükspor	19	65,51	18623	55,53	10	34,48	14908	44,46
17. Suat Altın İnş. Kayseri Erciyesspor	21	63,63	17943	54,46	12	36,36	15620	46,53
18. Balıkesirspor	19	63,33	21543	64,2	11	36,66	12013	35,79
Ortalama	18,27	64,89	19550	58,26	9,88	35,1	14007	41,73

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2014-2015)

Tablo 8’de yer alan Süper Lig 2014-2015 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %64,89’u Türk Vatandaşı, 35,1’i ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %58,26’sında Türk Vatandaşı, %41,93’ünde yabancı futbolcular görev almıştır. 2015-2016 Sezonunda ilk beş takım Avrupa kupalarında mücadele hakkı kazanmıştır.

Tablo 9. 2015-2016 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Beşiktaş	12	48	15383	45,72	13	52	18259	54,27
2. Fenerbahçe	13	50	15759	46,9	13	50	17841	53,09
3. Torku Konyaspor	15	53,57	16474	48,98	13	46,42	17159	51,01
4. Medipol Başakşehir	16	66,66	21893	65,16	8	33,33	11704	34,83
5. Osmalıspor	13	44,82	16409	48,9	16	55,17	17141	51,09
6. Galatasaray	15	55,55	18612	55,42	12	44,44	14967	44,57
7. Kasımpaşa	10	41,66	10847	32,34	14	58,33	22691	67,65
8. Akhisar Belediye	18	62,06	17232	51,32	11	37,93	16341	48,67
9. Antalyaspor	22	56,41	12762	38,05	17	43,58	20778	61,94
10. Gençlerbirliği	15	51,72	14207	42,2	14	48,27	19456	57,79
11. Bursaspor	18	52,94	12403	36,99	16	47,05	21125	63
12. Trabzonspor	25	65,78	18861	56,36	13	34,21	14603	43,63
13. Çaykur Rizespor	12	52,17	17654	52,78	11	43,47	15929	47,62
14. Gaziantepspor	19	59,37	15812	47,19	13	40,62	17690	52,8
15. Kayserispor	15	55,55	17819	53,26	12	44,44	15637	46,73
16. Medicana Sivasspor	18	58,06	15811	47,26	13	41,93	17641	52,73
17. Eskişehirspor	18	50	18325	54,73	18	50	15155	45,26
18. Mersin İdmanyurdu	24	72,72	20876	62,22	9	27,27	12672	37,77
Ortalama	16,55	55,8	16507	49,2	13,11	44,19	17043	50,79

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2015-2016)

Tablo 9’da yer alan Süper Lig 2015-2016 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %55,8’i Türk Vatandaşı, 44,19’u ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %49,2’sinde Türk Vatandaşı futbolcular, %50,79’ünde yabancı futbolcular görev almıştır. Türkiye kupasını kazanarak Avrupa kupalarına katılma hakkı elde eden Galatasaray Finansal Fair Play kuralları gereği 1 yıl men cezası aldığı için bir sonraki sezon UEFA Avrupa Ligi’ne katılmamıştır (UEFA, 2016). Dolayısıyla İlk 5 takım 2016-2017 Sezonunda Avrupa Kupalarına katılma hakkı elde etmiştir.

Tablo 10. 2016-2017 Sezonu müsabakalarda görev alan futbolculara ilişkin veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Beşiktaş	10	38,46	10094	30,01	16	61,53	23532	69,98
2. Medipol Başakşehir	16	59,25	20948	62,41	11	40,74	12613	37,58
3. Fenerbahçe	11	44	15334	45,64	14	56	18262	54,35
4. Galatasaray	10	45,45	14547	43,27	12	54,54	19071	56,72
5. Antalyaspor	14	45,16	12316	36,82	17	54,83	21127	63,17
6. Trabzonspor	14	50	17611	52,54	14	50	15906	47,45
7. Akhisar Belediye	17	53,12	19202	57,08	15	46,87	14435	42,91
8. Gençlerbirliği	14	45,16	17006	50,63	17	54,83	16580	49,36
9. Atiker Konyaspor	13	52	15056	44,81	12	48	18538	55,18
10. Kasımpaşa	11	45,83	13027	38,72	13	54,16	20610	61,27
11. Kardemir Karabükspor	13	40,62	11083	33,14	19	59,37	22355	66,85
12. Aytemiz Alanyaspor	12	37,5	10981	32,68	20	62,5	22613	67,31
13. Osmalıspor	11	39,28	10296	30,59	17	60,71	23362	69,4
14. Bursaspor	15	57,69	16905	50,59	11	42,3	16508	49,4
15. Kayserispor	16	48,48	13510	40,25	17	51,51	20053	59,74
16. Çaykur Rizespor	11	42,3	13169	39,55	15	57,69	20126	60,44
17. Gaziantepspor	16	45,71	13798	41,15	19	54,28	19732	58,84
18. Adanaspor	14	50	9539	28,39	14	50	24052	71,6
Ortalama	13,22	46,57	14134	42,13	15,16	53,42	19415	57,86

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2016-2017)

Tablo 10’da yer alan Süper Lig 2016-2017 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %46,57’si Türk Vatandaşı, 53,42’si ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %42,13’ünde Türk Vatandaşı futbolcular, %57,86’sinde yabancı futbolcular görev almıştır. 2017-2018 Sezonunda ilk 4 takım ile birlikte Türkiye kupasını kazanan Atiker Konyaspor Avrupa Kupalarına katılma hakkı elde eden 5. takım olmuştur.

Tablo 11. 2017-2018 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Galatasaray	6	17,18	5769	18,94	17	73,91	27804	82,81
2. Fenerbahçe	11	42,3	11494	34,2	15	57,69	22106	65,79
3. Medipol Başakşehir	12	46,15	11364	33,86	14	53,84	22196	66,13
4. Beşiktaş	8	32	6787	20,26	17	68	26711	79,73
5. Trabzonspor	14	50	17079	50,92	14	50	16459	49,07
6. Göztepe	10	37,03	8027	23,91	17	62,96	25534	76,08
7. Demir Grup Sivasspor	12	42,85	12201	36,41	16	57,14	21307	63,58
8. Kasımpaşa	8	34,78	6872	20,49	15	65,21	26653	79,5
9. Kayserispor	9	34,61	12104	36,03	17	65,38	21487	63,96
10. Evkur Yeni Malatyaspor	13	48,14	15487	46,06	14	51,85	18135	53,93
11. Teleset Mobilya Akhisar	15	55,55	17579	52,47	12	44,44	15921	47,52
12. Aytemiz Alanyaspor	9	34,61	11353	33,76	17	65,38	22266	66,23
13. Bursaspor	16	45,71	10514	31,32	19	54,28	23053	68,67
14. Antalyaspor	13	44,82	12463	37,15	16	55,17	21076	62,84
15. Atiker Konyaspor	12	40	14493	43,2	18	60	19054	56,79
16. Osmalıspor	19	52,77	14895	44,25	17	47,22	18766	55,74
17. Gençlerbirliği	14	45,16	11200	33,46	17	54,83	22267	66,53
18. Kardemir Karabükspor	20	51,28	14251	42,39	19	48,71	19362	57,6
Ortalama	12,27	43,16	11885	35,41	16,16	56,83	21675	64,58

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2017-2018)

Tablo 11’de yer alan Süper Lig 2017-2018 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %43,16’sı Türk Vatandaşı, 56,83’ü ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %35,41’inde Türk Vatandaşı futbolcular, %64,58’inde yabancı futbolcular görev almıştır. 2018-2019 Sezonunda ilk 4 takım ile birlikte Türkiye kupasını kazanan Akhisarspor Avrupa Kupalarına katılma hakkı elde eden 5. takım olmuştur.

Tablo 12. 2018-2019 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Galatasaray	14	46,87	7314	21,76	18	56,25	26283	78,23
2. Medipol Başakşehir	9	34,61	12066	35,84	17	65,38	21594	64,15
3. Beşiktaş	13	43,33	11406	33,95	17	56,66	22184	66,04
4. Trabzonspor	15	55,55	13752	40,85	12	44,44	19908	59,14
5. Evcir Yeni Malatyaspor	15	51,72	13448	40,23	14	48,27	19977	59,76
6. Fenerbahçe	13	40,62	12205	36,39	19	59,37	21333	63,6
7. Antalyaspor	15	51,72	14614	43,66	14	48,27	18856	56,33
8. Atiker Konyaspor	11	42,3	12764	38,02	15	57,69	20800	61,97
9. Aytemiz Alanyaspor	13	44,82	12380	36,96	16	55,17	21114	63,03
10. İstikbal Mobilya Kayserispor	14	53,84	12146	36,32	12	46,15	21291	63,67
11. Çaykur Rizespor	11	35,48	10541	31,54	20	64,51	22876	68,45
12. Demir Grup Sivasspor	13	52	15033	44,72	12	48	18582	55,27
13. MKE Ankaragücü	13	34,21	11757	35,07	25	65,78	21762	64,92
14. Kasımpaşa	11	40,74	8700	25,92	16	59,25	24864	74,07
15. Göztepe	10	40	10964	32,75	15	60	22512	67,24
16. Bursaspor	17	54,83	19335	57,44	14	45,16	14321	42,55
17. B.B. Erzurumspor	14	46,66	15139	45,01	16	53,33	18490	54,98
18. Akhisarspor	16	50	14810	44,14	16	50	18735	55,85
Ortalama	13,16	45,14	12687	37,81	16	54,85	20860	62,18

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2018-2019)

Tablo 12’de yer alan Süper Lig 2018-2019 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %45,14’ü Türk Vatandaşı, 54,85’i ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin %37,81’inde Türk Vatandaşı futbolcular, %62,18’inde yabancı futbolcular görev almıştır. 2019-2020 Sezonunda ilk 5 takım Avrupa Kupalarına katılma hakkı elde etmiştir.

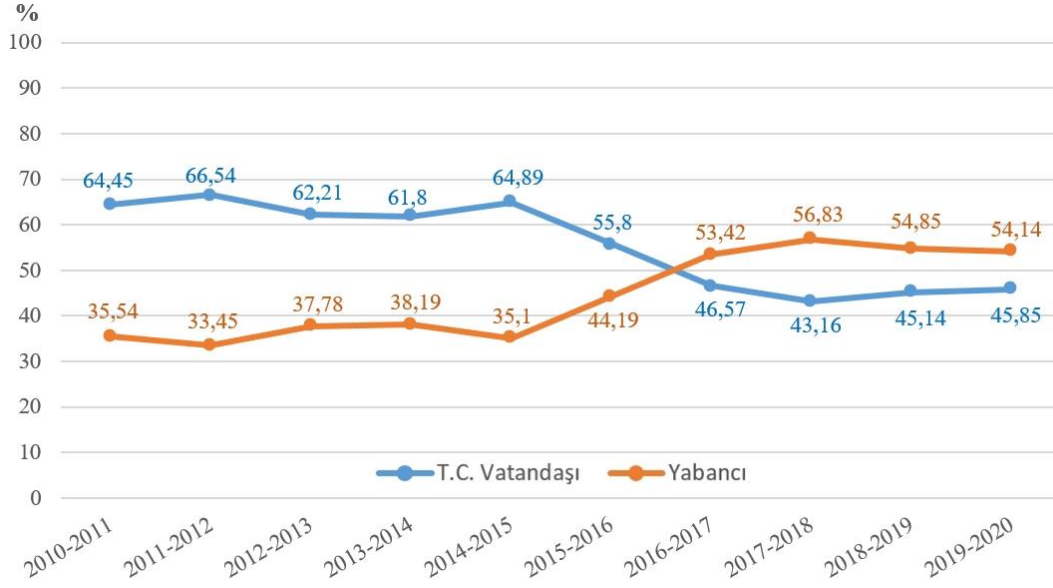
Tablo 13. 2019-2020 Sezonu Müsabakalarda Görev Alan Futbolculara İlişkin Veriler

Lig Sıralaması - Kulüp Adı	T.C. Vatandaşı				Yabancı			
	Futbolcu		Görev Süresi		Futbolcu		Görev Süresi	
	Sayısı	Oranı (%)	dk	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)	Sayısı	Oranı (%)
1. Medipol Başakşehir	11	37,93	9412	27,99	18	62,06	24213	72
2. Trabzonspor	15	50	10930	32,59	15	50	22605	67,4
3. Beşiktaş	15	48,38	11318	33,72	16	51,61	22243	66,27
4. Demir Grup Sivasspor	13	48,14	17615	52,43	14	51,85	15976	47,56
5. Aytemiz Alanyaspor	11	44	7589	22,57	14	56	26024	77,42
6. Galatasaray	12	37,5	7802	23,29	20	62,5	25696	76,7
7. Fenerbahçe	17	53,12	14955	44,71	15	46,87	18490	55,28
8. Gaziantep Futbol Kulübü	11	42,3	10693	31,89	15	57,69	22833	68,1
9. Fraport-TAV Antalyaspor	16	50	12932	38,58	16	50	20583	61,41
10. Kasımpaşa	13	39,39	11798	35,25	20	60,6	21669	64,74
11. Göztepe	15	50	13980	41,6	15	50	19619	58,39
12. Gençlerbirliği	15	50	10378	31,1	15	50	22982	68,89
13. İttifak Holding Konyaspor	12	44,44	12206	36,5	15	55,55	21231	63,49
14. Yukatel Denizlispor	12	46,15	11408	34,03	14	53,84	22109	65,96
15. Çaykur Rizespor	11	35,48	8500	25,31	20	64,51	25077	74,68
16. BTC Türk Yeni Malatyaspor	11	40,74	10122	30,24	16	59,25	23341	69,75
17. Hes Kablo Kayserispor	22	52,38	9785	29,18	19	45,23	23743	70,81
18. MKE Ankaragücü	17	50	9804	29,29	17	50	23659	70,7
Ortalama	13,83	45,85	11179	33,35	16,33	54,14	22338	66,64

Kaynak: Süper Lig İstatistikleri (2019-2020)

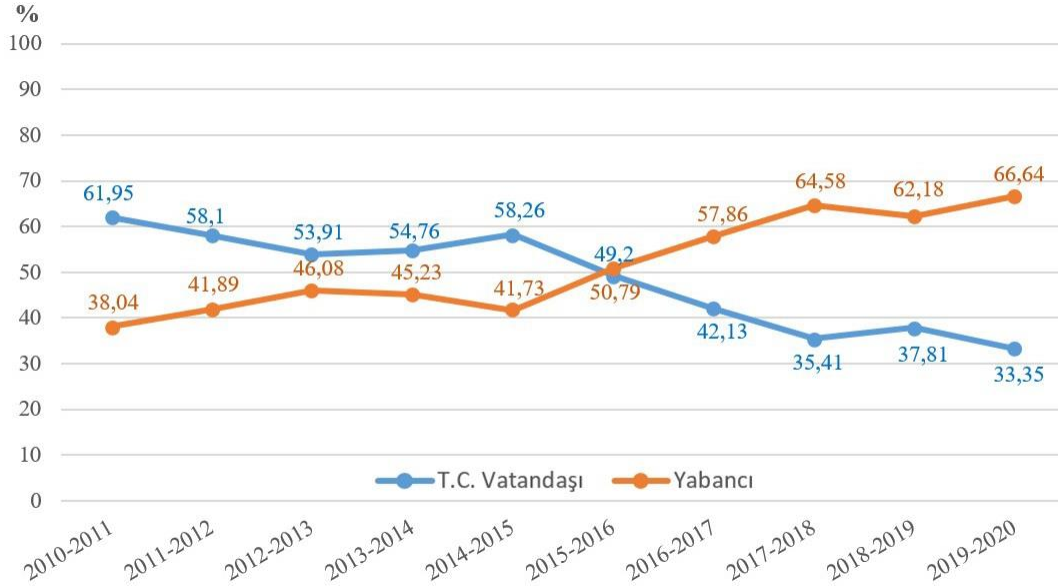
Tablo 13’te yer alan Süper Lig 2019-2020 Sezonu verilerine göre müsabakalarda yer alan futbolcuların %45,85’i Türk Vatandaşı, 54,14’ü ise yabancı futbolcular olmuştur. Müsabakalarda toplam sürenin

%33,35'inde Türk Vatandaşı futbolcular, %66,64'ünde yabancı futbolcular görev almıştır. Trabzonspor'un, Avrupa kupalarından 1 yıl men edilmesi nedeniyle (Ntv Spor, 2020), Medipol Başakşehir, Beşiktaş, Sivasspor, Alanyaspor ve ligi 6. olarak tamamlayan Galatasaray da 2020-2021 Sezonunda Avrupa Kupalarına katılma hakkı elde etmiştir.

Grafik 1. 2010-2020 Yılları Arası Müsabakalarda Görev Alan Futbolcu Oranları

Grafik 1 incelendiğinde 2016-2017 sezonundan itibaren müsabakalarda görev alan yabancı futbolcu oranlarındaki artış göze çarpmaktadır. 2010-2015 sezonları arası müsabakalarda görev alan Türk Vatandaşı futbolcuların ortalama oranı %64 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında %47,35 olmuştur. 2010-2015 sezonları arası müsabakalarda görev alan yabancı futbolcuların ortalama oranı %35,99 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında %52,64 olmuştur.

Grafik 2. 2010-2020 Yılları Arası Müsabakalarda Alınan Görev Süresi Oranları

Grafik 2 incelendiğinde 2016-2017 sezonundan itibaren müsabakalarda yabancı futbolcuların müsabakalardaki görev süresi oranlarındaki artış göze çarpmaktadır. 2010-2015 sezonları arası müsabakalarda Türk Vatandaşı futbolcuların ortalama görev süresi oranı %57,41 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında %39,58 olmuştur. 2010-2015 sezonları arası yabancı futbolcuların ortalama görev süresi oranı %42,58 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında %60,41 olmuştur.

Tablo 14. 2010 Ağustos-2015 Mayıs Arası UEFA Takım Sıralamaları ve Toplanan Puanlar

<i>Kulüp Adı</i>		<i>2010-2011</i>	<i>2011-2012</i>	<i>2012-2013</i>	<i>2013-2014</i>	<i>2014-2015</i>	<i>2010-2015 Ortalama</i>
Galatasaray	Sıra	45	60	41	36	38	44
	Puan	1,5	-	22	15	5	43,5
Trabzonspor	Sıra	137	97	93	74	59	92
	Puan	1,5	10	1,5	10	7	30
Fenerbahçe	Sıra	41	53	47	53	75	53,8
	Puan	1,5	-	22	0	-	23,5
Beşiktaş	Sıra	57	52	66	66	58	59,8
	Puan	9	10	-	0	11	20
Bursaspor	Sıra	136	124	120	122	119	124,2
	Puan	5	1,5	1,5	1,5	0,5	10
Kardemir Karabükspor	Sıra	-	-	-	-	199	-
	Puan	-	-	-	-	1,5	1,5
Gaziantepspor	Sıra	-	176	179	200	-	-
	Puan	-	1	-	-	-	1
Eskişehirspor	Sıra	-	-	178	199	-	-
	Puan	-	-	1	-	-	1
Türkiye Ülke Puanı	Sıra	10	11	10	11	12	10,8
	Puan	4,6	5,1	10,2	6,7	6	32,6

Kaynak: UEFA Club Coefficients (2010-2015)

Tablo 14'te yer alan 2010 Ağustos-2015 Mayıs arası UEFA Avrupa kupalarında takım sıralamaları ve toplanan puanlar incelendiğinde, tüm sezonlarda sıralamaya giren takımlar içerisinde en yüksek sıra ortalaması 44 ile Galatasaray'ın olduğu görülmektedir. Takımların puanlarına bakıldığında 2010 Ağustos-2015 Mayıs arasında 43,5 puan ile Galatasaray ülke puanına en çok katkı yapan kulüptür. Kulüplerin Avrupa kupalarında topladığı puanlara göre belirlenen ülke sıralaması ve puanına göre Türkiye'nin 2010 Ağustos-2015 Mayıs arasında 54 ülke içerisinde ortalama sırasının 10,8 olduğu toplam puanının ise 32,6 olduğu görülmektedir.

Tablo 15. 2015 Ağustos-2020 Temmuz Arası UEFA Takım Sıralamaları ve Toplanan Puanlar

<i>Kulüp Adı</i>		<i>2015-2016</i>	<i>2016-2017</i>	<i>2017-2018</i>	<i>2018-2019</i>	<i>2019-2020</i>	<i>2015-2020 Ortalama</i>
Galatasaray	Sıra	32	31	51	68	64	49,2
	Puan	9	-	1	8	6	24
Trabzonspor	Sıra	59	80	76	142	170	105,4
	Puan	1	-	-	-	3	4
Fenerbahçe	Sıra	52	39	61	45	52	49,8
	Puan	12	10	1,5	8	-	31,5
Beşiktaş	Sıra	62	43	26	25	28	36,8
	Puan	7	20	19	5	3	54
Medipol Başakşehir	Sıra	194	158	140	118	71	136,2
	Puan	1	1,5	6	2	11	21,5
Osmanlıspor	Sıra	-	122	149	141	142	-
	Puan	-	8	-	-	-	8
Konyaspor	Sıra	-	162	154	156	168	-
	Puan	-	2	5	-	-	7
Akhisarspor	Sıra	-	-	-	159	172	-
	Puan	-	-	-	3	-	3
Yeni Malatyaspor	Sıra	-	-	-	-	171	-
	Puan	-	-	-	-	2	2
Türkiye Ülke Puanı	Sıra	11	11	10	10	11	10,6
	Puan	6,6	9,7	6,8	5,5	5	33,6

Kaynak: UEFA Club Coefficients (2015-2020)

2015 Ağustos-2020 Temmuz arası UEFA Avrupa kupalarında takım sıralamaları ve toplanan puanlar incelendiğinde, tüm sezonlarda sıralamaya giren takımlar içerisinde en yüksek sıra ortalaması 36,8 ile Beşiktaş olduğu görülmektedir. Takımların puanlarına bakıldığında 2015 Ağustos-2020 Temmuz arasında 54 puan ile Beşiktaş ülke puanına en çok katkı yapan kulüptür. Kulüplerin Avrupa kupalarındaki başarılarına göre belirlenen ülke sıralaması ve puanları incelendiğinde Türkiye 2015 Ağustos-2020 Temmuz arasında 55 ülke içerisinde 10,6 ortalama sırada yer alırken, bu sezonlarda toplam 33,6 puan elde etmiştir.

Tablo 16. 2010 Ağustos-2015 Mayıs Arası Türkiye'nin FIFA Sıralamasındaki Yeri

Ay	2010-2011 Sıralama	2011-2012 Sıralama	2012-2013 Sıralama	2013-2014 Sıralama	2014-2015 Sıralama
Temmuz	28	24	29	57	32
Ağustos	28	24	30	58	32
Eylül	21	27	35	49	38
Ekim	29	26	36	40	46
Kasım	29	28	38	43	48
Aralık	31	28	40	43	49
Ocak	31	29	40	45	48
Şubat	31	25	41	42	52
Mart	32	32	45	38	56
Nisan	30	33	44	39	52
Mayıs	30	33	44	39	52
Haziran	23	33	54	35	57
Ortalama Sıra	28.58	28.5	39.66	44	46.83
2010-2015 Ortalama Sıra				37.51	

Kaynak: FIFA Men's Ranking, (2010).

Tablo 16'da FIFA tarafından aylık olarak açıklanan A milli takım düzeyinde ülke puanlarına, UEFA puanları ile paralellik olması açısından, 2010-Temmuz ve 2015-Haziran arasını kapsayacak şekilde yer verilmiştir. Bu verilere göre FIFA sıralamasında Türkiye'nin ortalama sıralamasının 2010-2011 sezonunda 28,58 olduğu, 2011-2012 sezonunda 28,5 olduğu, 2012-2013 sezonunda 39,66 olduğu, 2013-2014 sezonunda 44 olduğu ve 2014-2015 sezonunda 46,83 olduğu görülmektedir. 2010 Ağustos - 2015 Mayıs arasında genel ortalama sıranın ise 37,51 olduğu görülmektedir.

Tablo 17. 2015 Ağustos-2020 Temmuz Arası Türkiye'nin FIFA Sıralamasındaki Yeri

Ay	2015-2016 Sıralama	2016-2017 Sıralama	2017-2018 Sıralama	2018-2019 Sıralama	2019-2020 Sıralama
Temmuz	48	19	33	35	37
Ağustos	45	19	33	38	-
Eylül	46	21	27	38	36
Ekim	37	25	33	38	32
Kasım	18	24	42	39	29
Aralık	21	24	42	39	29
Ocak	21	24	41	-	-
Şubat	20	24	38	41	29
Mart	20	26	38	-	-
Nisan	13	22	37	39	29
Mayıs	13	22	37	-	-
Haziran	18	25	38	37	29
Ortalama Sıra	26,66	22,91	36,58	38,22	31,25
2015-2020 Ortalama Sıra				31,124	

Kaynak: FIFA Men's Ranking, (2015).

Tablo 17’de FIFA tarafından aylık olarak açıklanan A milli takım düzeyinde ülke puanlarına, UEFA puanları ile paralellik olması açısından, 2015-Temmuz ve 2020-Haziran arasını kapsayacak şekilde yer verilmiştir. Bu verilere göre FIFA sıralamasında Türkiye’nin ortalama sıralamasının 2015-2016 sezonunda 26,66 olduğu, 2016-2017 sezonunda 22,91 olduğu, 2017-2018 sezonunda 36,58 olduğu, 2018-2019 sezonunda 38,22 olduğu ve 2019-2020 sezonunda 31,25 olduğu görölmektedir. 2015 Ağustos - 2020 Temmuz arasında genel ortalama sıranın ise 31,124 olduğu görölmektedir.

Tablo 18. 2010-2020 Türkiye A Milli Futbol Takımı Kadrosunda Yer Alan Yurtdışındaki Futbolcular

Yıl	Yurtdışındaki Futbolcu Sayısı	Toplam Futbolcu	Yurtdışındaki Futbolcu Yüzdesi (%)
2010	13	54	%24,07
2011	11	48	%22,91
2012	15	48	%31,25
2013	8	51	%15,68
2014	7	54	%12,96
2015	7	40	%17,5
2010-2015 Ortalama Futbolcu Yüzdesi (%)			%20,67
2016	14	52	%26,92
2017	11	41	%26,82
2018	15	52	%28,84
2019	13	33	%39,39
2020	15	28	%53,57
2016-2020 Ortalama Futbolcu Yüzdesi (%)			%33

Kaynak: Türkiye A Milli Takım Kadrosu, (2010-2020).

Tablo 18’e bakıldığında Türkiye A Milli Futbol Takımı kadrosuna seçilmiş ve yabancı kulüplerde yer alan futbolcular görölmektedir. Türkiye Süper Liginde 2015-2016 sezonundan itibaren uygulamaya konulan yabancı futbolcu düzenlemesinin Türkiye Milli Futbol Takımına etkileri 2016 yılından itibaren görölmektedir. 2016 yılından itibaren Milli Takımda yer alan ve yurtdışındaki kulüplerde yer alan futbolcuların oranı artmaya başlamıştır. 2010-2015 yılları arasında yurtdışındaki kulüplerde yer alan A Milli futbolcuların oranı %20,67 iken 2016-2020 yılları arasında bu oran %33’e çıkmıştır.

Tartışma ve Sonuç

Çalışma bulguları incelendiğinde 2010-2015 sezonları arasında toplam futbolcuların %67,08’i Türk Vatandaşı futbolcuyken, %32,91’i yabancı futbolcu olmuştur. 2015-2020 sezonları ise toplam futbolcuların %56,53’ü Türk Vatandaşı futbolcuyken, %43,46’sı yabancı futbolcu olmuştur. Bu verilere göre, değışken yabancı sınırı uygulamasının yapıldığı 2010-2015 sezonları arasında yabancı futbolcu sayısının toplam futbolcu sayısına oranı %32,91 iken, 2015-2020 sezonları arasında bu oran %43,46 olarak, %10,55 oranında bir artış olduğu görölmektedir. Bu verilere karşılık 2010-2015 sezonları arası müsabakalarda görev alan yabancı futbolcuların ortalama oranı 35,99 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında 52,64 olmuş ve %16,65 oranında artış gerçekleşmiştir. Ayrıca 2010-2015 sezonları arası yabancı futbolcuların müsabakalardaki ortalama görev süresi oranı %42,58 iken bu oran 2015-2020 sezonları arasında %60,41 olmuş ve %17,83 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

Diğer etkenlerden bağımsız olarak yabancı futbolcu düzenlemesinin etkilerinin tespit edilmesi amacıyla kulüplerin UEFA organizasyonlarına katılım durumu ve Türkiye’nin ülke puanı incelendiğinde 2010-2015 sezonları arasında 54 ülke içerisinde ortalama sıranın 10,8 olduğu toplam puanının ise 32,6 olduğu tespit edilmiştir. Türkiye 2015-2020 sezonları arasında ise 55 ülke içerisinde 10,6 ortalama sırada yer alırken, bu sezonlarda toplam 33,6 puan elde etmiştir. Bu verilere göre Türk kulüplerinin UEFA başarısına göre belirlenen sıralamada 1 puanlık bir artış olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’nin FIFA sıralamasına bakıldığında ise 2010-2015 sezonları arasında genel ortalama sıra 37,51 iken, 2015-2020 sezonları arasında genel ortalama sıranın 31,124 olduğu tespit edilmiştir. İlgili sezonlarda Türkiye FIFA sıralaması ortalamasında yaklaşık 6 sıra daha üstte yer almıştır.

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından 2015-2016 sezonundan itibaren uygulamaya konulan yabancı futbolcu düzenlemesinin kulüplerin UEFA organizasyonları başarısına göre sınırlı bir artış olduğu görölse

de Türkiye Milli Takımının FIFA sıralamasında artışın daha belirgin olduğu söylenebilir. Buradan hareketle yabancı futbolcu sayısının artırılmasının milli takım düzeyinde olumsuz bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Bunun yanında Türkiye A Milli Futbol Takımı kadrosuna seçilmiş ve yabancı kulüplerde yer alan futbolcuların oranının da belirgin bir şekilde arttığı görülmektedir. A milli takımda 2010-2015 yılları arasında yer alan yurtdışı kulüplerde yer alan futbolcuların oranı %20,67 iken 2016-2020 yılları arasında bu oran %33'e çıkmıştır. Son yıllarda Avrupa'nın büyük kulüplerinde forma şansı bulan Türk Milli Takımı futbolcularındaki artış göz önünde bulundurulduğunda günümüzde uygulanan yabancı futbolcu düzenlemesinin A Milli Futbol Takımını olumsuz etkileyeceği görüşünün tam olarak doğru olmadığı söylenebilir.

Gündüz, Shamatava ve Sayan (2019, s.66), çalışmalarında yabancı futbolcu düzenlemesinin, başarı noktasında Türk futboluna ya da Milli takıma herhangi bir olumlu katkısı olmadığını belirterek, Milli takımın ve Türk futbol kulüplerinin, uluslararası müsabakalarda ya da turnuvalarda ciddi başarı elde edemediğini belirterek ülkenin genel spor politikası, kulüplerin transfer politikaları ve mali yapılarının yeniden düzenlenerek, futbolculara sağlanan psikolojik desteklerin (özellikle altyapıda) artırılması gerektiğini belirtmiştir. Arslan'da (2020, s. 58) saha içinde 11 yabancı futbolcunun yer alabildiği düzenlemenin Türk futboluna uluslararası başarı açısından herhangi bir etkisinin olmadığını belirterek sayısal sınırlamalar yerine niteliksel sınırlamalara dayalı bir transfer politikası uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Yüce, Katırcı ve Kuzu (2017) çalışmalarında yabancı futbolcu düzenlemesinin Türk futbolunda kaliteyi artıracak beklentilerinin aksine bir sonuç olduğunu, müsabakalardaki ortalama seyirci sayısının düştüğünü ve Türk futbolunda istenilen hedefleri gerçekleştiremediğinden düzenlemenin tekrar ele alınarak Türk futboluna katkı sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Çalışmalarda yabancı futbolcu düzenlemesinin herhangi bir etkisi olmadığı belirtilse de maç günü gelirleri, ticari gelirleri ve naklen yayın gelirleri toplamı 2015-2016 sezonunda 2 milyar TL, 2016-2017 sezonunda 2,3 milyar TL, 2017-2018 sezonunda 3,2 milyar TL olan kulüplerin, toplam gelirleri 2018-2019 sezon sonu itibarıyla 4,2 milyar TL'ye ulaşmıştır (Ekolig, 2019, s. 100). Müsabakalara 11 yabancı futbolcunun çıkabildiği bu süreçte Süper Lig kulüplerinin gelirleri sürekli artış göstermiştir.

Yabancı futbolcu düzenlemesinin etkilerinin elbette ki kısa vadede ortaya çıkması mümkün değildir ve etkisi gelecekte belirgin olacaktır. Dolayısıyla yapılan değişikliklerin etkileri tam olarak tespit edilmeden yeni bir düzenlemenin yapılması yarardan çok zarar verecektir. Bununla birlikte değişiklik kararları paydaşların görüşleri alınarak uygulanmalıdır (Charyev, 2014, p. 12). Bunun için yabancı futbolcu sınırlamasının nasıl olması gerektiği ile ilgili futbol federasyonu, kulüpler ve ilgili paydaşlardan görüş isteyip, diğer ülkelerdeki yabancı futbolcu uygulamaları da dikkate alınarak en uygun düzenlemenin tespit edilmesi mümkün olabilecektir.

Konu ile ilgili bir başka eleştiri olan taraftar sayısındaki düşüşün ise 2014 yılı nisan ayında uygulamaya konulan Passolig düzenlemesi nedeniyle olduğu söylenebilir. Passolig uygulamasının çıktığı ilk yıl seyirci ortalamasında önemli oranda düşüş yaşanmış olmasına rağmen, sonraki sezonlarda ortalama seyirci sayısında devamlı bir artış olmuştur (Mumcu ve Karakullukçu, 2019, s. 52). Ancak 2019-2020 sezonu 26. Haftadan itibaren Covid-19 Pandemisi nedeniyle seyirci yasağı uygulanmıştır (TFF, 2020).

Fişne ve Bardakçı (2019, s. 572) konuyla ilgili taraftar görüşlerini incelemek için gerçekleştirdikleri çalışmada, katılımcıların en az yarısının yabancı futbolcu sayısının sınırlandırılmasına karşı olduğunu ve sınırlandırmanın ligin kalitesini düşüreceği, Türk Vatandaşı futbolcuların bonservislerinde gereksiz yükselme olacağı, Türk takımlarının Avrupa kupalarındaki başarısını ve dolayısıyla elde edeceği gelirleri azaltacağı, Türk Vatandaşı futbolcuların gelişiminde yabancı futbolcuların oynadıkları önemli rolü kaybedecekleri ve Türk futbolunun tanınırlığına ve bilinirliğine olumsuz etkileri olacağı vb. endişeleri olduğunu belirtmişlerdir. Yabancı sınırı olması gerektiğini savunan taraftarlar ise, fazla sayıda yabancı olmasının Türk futbolcuların oynama şansını azaltmasının milli takıma olumsuz yansıtacağı ve kulüplerin transferde savurganca davranması nedeniyle ekonomik sorunlar yaşayacakları vb. nedenler öne sürmüşlerdir.

Demir'e (2020, s. 373) göre, endüstriyelleşme ile birlikte bir yatırım aracına dönüşen futbol artık mutlak sonuç ve sonuç üzerinden elde edilen rant için oynanmaktadır. Akşar (2013) ise, Türk futbolunda esas sorunun, futbol örgütlenme yapısının ve sistemin doğru oluşturulamamış olmasından, dengesiz ve haksız rekabetten, yetersiz kurumsallıktan, yetersiz denetimden ve kaynakların etkili ve verimli

kullanılmamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Tüm bu sıralananların yanında kulüplerde altyapı yetersizlikleri de önemli bir sorun olarak görülmektedir. Çevik ve Onağ (2019, s. 342) çalışmalarında, altyapılarda organizasyonel ve sistemsel düzensizliklerin olduğunu, tesislerde, eğitim plan ve programlarında, altyapıdan sorumlu personelde, denetim mekanizmalarında ve maddi imkânlarda yetersizlikler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çetinkaya ve Yıldırım (2021, s. 184) ülkemizde, uzun vadede katma değer sağlayacak genç futbolculara yönelimin az olmasının en önemli sebebinin, kulüpler ve teknik adamlar üzerinde oluşturulan kısa sürede başarı elde etme baskısı olduğunu ifade etmiştir.

Bugün birçok kulübün elde etmiş olduğu gelirler, borçlarını kapatmaya yetmemekte ve dahası, faiz giderlerini bile karşılamaya imkân tanımamaktadır. Bu durum ise, kulüplerin sürekliliklerini tehlikeye sokarak, onlar için özellikle finansal anlamda ciddi sorunlar teşkil etmektedir (Yılmaz, 2020, s. 517). Günümüz futbolunda sürdürülebilir başarı, sağlıklı ve sürdürülebilir bir mali yapı kurulmasına, finansal enstrümanların iyi kullanılmasına, takım değerlerinin, marka değerlerinin ve piyasa değerlerinin maksimize edilmesine bağlıdır (Akşar, 2020, s.3). Kulüplerin, futbolun finansmanında disiplini ve rasyonelliği getirecek stratejik eylem planları geliştirmeleri ve etkin maliyet yönetimini sağlamaları gerekmektedir. Denk bütçe uygulaması ile gelir ve gider dengesini sağlayabilen kulüplerde finansal istikrarın temin edilmesine olan gereksinim ön plana çıkmaktadır (Güngör, 2014b, s. 156). Dolayısıyla kulüplerin, gelir-gider yapılarını çok iyi bir şekilde kontrol etmeleri, maç günü gelirleri, ticari gelirler ve yayın gelirlerinden oluşan birincil gelir kaynaklarını dikkatli bir şekilde yönetmeleri ve dengelemeleri gerekmektedir. Futbolcu transferi ve yeni girişimci faaliyetler için daha sistematik bir yaklaşım benimsenerek ikincil gelir kaynaklarının artırılması, sportif başarıyı engellemeden sabit ve değişken giderlerin mümkün olduğu kadar azaltılması ve kulüplerin ticari ve futbol bölümlerinde yetenekli ve profesyonel personel istihdam edilerek güçlü bir kurumsal yapı oluşturmaları gerekmektedir (Uluyol, 2014, s. 5729). Bu kapsamda kulüplerin daha disiplinli ve mantıklı bir şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla UEFA tarafından Finansal Fair-Play düzenlemesi uygulamaya konmuştur. Finansal Fair-Play kriterlerine uyum sağlayan kulüpler, süreklilikleri açısından herhangi bir tehdit unsuru oluşturmayan daha sağlıklı bir finansal yapıya sahip olurken, söz konusu kriterlere uymayan kulüpler iflas riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu riskin ortaya çıkmasında ise kulüplerin endüstriyel futbolun gerekliliklerine tam anlamıyla uyum sağlayamamasının yattığı görülmektedir (Yılmaz, 2020, s. 518).

Ersoy, Çıtak ve Gülal (2016, s. 147) çalışmalarında transfer harcamalarının artırılması ve takımların futbolcularının toplam piyasa değerinin yükselmesi durumunda, futbol kulüplerinden beklenen sportif başarı düzeyinin yükseleceğini ve ayrıca transfer harcamalarındaki artışla birlikte, seyirci sayısı, bilet satış gelirleri ve diğer gelirlerin de artmasının bekleneceğini belirtmiştir. Ancak bu beklentilerin her zaman istenen düzeyde gerçekleşmediği görülmektedir. Günümüzde futbolcu transfer etmek futbolcuyu göndermekten daha kolaydır. Transfer yöntemi ve süreçleri her ne kadar futbolcu alımı üzerinden değerlendirilse de, futbolcu satışı da yöntem ve süreçler içermektedir (Peçenek, 2020, s. 37). Alınan futbolcuları göndermek için kulüpler çoğu kez maddi zarara uğramaktadır. Bu nedenle mümkün olan ölçüde az sayıda transfer yapılması hedeflenmelidir. Transfer edilen futbolcuların, gönderilmek istendiğinde çabuk transfer edilebilecek futbolcular olmasına azami ölçüde dikkat edilmesi bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır (Çetinkaya ve Yıldırım, 2021). Yıldırım (2008, s. 90), yabancıların Türkiye’de futbol oynamayı isteme nedenlerinin tamamen ekonomik olduğunu ve özel isteklerinin (ev, araba vb.) kulüp tarafından sorunsuz bir şekilde karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca ekonomik problemleri kulübü tarafından genellikle sorunsuz bir şekilde ve öncelikli olarak halledilmesine rağmen, ödemelerde gecikmeler yaşanması durumunda, yabancı futbolcuların kulübünden ayrılmak istediği belirtilmiştir. Dolayısıyla bu tür durumlarla karşılaşmamak için futbolcularla imzalanan sözleşme şartlarına dikkat etmek gerekmektedir.

Çalışma sonucunda bir değerlendirme yapılacak olursa, ülkemizde tek profesyonel spor dalı olarak kabul edilen futbolda, federasyondan kulüplere tüm kurumların profesyonelce yönetilmediği, sistemsel ve yapısal problemlerin göz ardı edildiği, kısa vadeli başarıya odaklanılarak yanlış kararlar alındığı, finansal kaynakların rasyonel değerlendirilmediği, gelir-gider dengesinin sağlanamadığı, altyapıya ve genç futbolculara gereken değerin verilmediği vb. birçok sorun sıralanabilir. Türk futbolunda asıl odaklanılması gereken konu yabancı futbolcuların statüsü değildir. Tüm kurumsal yapıdaki sorunların çözümüne yönelik ayrıntılı analizler yapılarak stratejik planlar oluşturulması ve bu planların profesyoneller tarafından uygulanması gerekmektedir.

Etik Beyan

“Türkiye Futbol Süper Liginde Yabancı Futbolcu Düzenlemesinin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırma doküman incelemesine dayalı olarak yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akşar, T. (2013). *6+0+4 Üzerine Farklı Bir Bakış*. Erişim adresi: <https://www.dunya.com/kose-yazisi/604-uzerine-farkli-bir-bakis/17052> (19.03.2021).
- Akşar, T. (2020). *Finansal futbol*. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Akşar, T. ve Merih, K. (2008). *Futbol yönetimi*. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Arslan, K. (2020). *Yabancı futbolcu statüsü ve başarı ilişkisi: Türkiye ve 'beş büyük' Avrupa futbol ligi üzerine bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bıçakçı, L. (2015-Nisan). Futbol ekonomisi nereye gidiyor? *Capital Geniş Açık*, 4-29.
- Charyev, G. (2014). Consequences of the limit on foreign players in russian football. *Soccer & Society*, 17(4): 571-587. <https://doi.org/10.1080/14660970.2014.980727>
- Çetinkaya, G. ve Yıldırım, Ü. (2021). Türk futbolundaki yabancı futbolcu transferlerinin kâr-zarar analizi. *The Journal of Social Science*, 5(9), 176-188. <https://doi.org/10.30520/tjsosci.846934>
- Çevik, S. ve Onağ, Z. (2019). Türkiye’de altyapıdan futbolcu yetişememesinin nedenleri ve çözüm önerileri üzerine nitel bir araştırma. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 326-343. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.637214>
- Demir, M. (2020). Endüstriyel futbol ve futbolda teknoloji kullanımı. *TRT Akademi*, 5(9), 356-375. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trta/issue/52035/678195>
- Ekolig (2019). *2017-2018/2018-2019 Sezonu raporu*. Erişim adresi: <https://www.aktifbank.com.tr/Documents/Ekolig-Final-11112019.pdf> (20.03.2021).
- Ersoy, E., Çıtak, L. ve Güllal, Ö. (2016). Yerli ve yabancı futbol kulüplerinin transfer harcamaları bağlamında etkinliklerinin karşılaştırılması. *Maliye ve Finans Yazıları*, 0(105), 133-152. <https://doi.org/10.33203/mfy.312139>
- FIFA (2010 February 3). *Men’s Ranking*. Retrieved from <https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/ranking-table/men/rank/id9164/> (18.02.2021).
- FIFA (2015 February 12). *Men’s Ranking*. Retrieved from <https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/ranking-table/men/rank/id10999/> (18.02.2021).
- Fişne, M. ve Bardakçı, S. (2019). Taraftarların bakış açısıyla türk futbolunda yabancı oyuncu sınırlamasına yönelik bir araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1/1), 551-575. <https://doi.org/10.33206/mjss.481502>
- Gündüz, B., Shamatava, K. ve Sayan, İ. (2019). Yabancı futbolcu sınırlamasının takımların ekonomilerine etkisi. *International Sport Science Student Studies*, 1(1), 58-68. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/i4s/issue/50475/665377>
- Güngör, A. (2014a). Futbol endüstrisinde sportif başarı ile finansal performans arasındaki ilişkinin analizi ve türkiye uygulaması. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 16-36. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusosbil/issue/9504/118796>
- Güngör, A. (2014b): Avrupa futbol pazarının ekonomik boyutu ve Avrupa futbol kulüplerinde finansal performans analizi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(2), 133-160. <https://doi.org/10.17336/igusbd.29543>
- Karaman, S. (2019). Nitel araştırma süreci. İçinde S. Karaman (Edt.), *Araştırma Yöntem ve Teknikleri II* (ss. 22-47). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Mumcu, H.E. ve Karakullukçu, Ö.F. (2019). Passolig uygulamasının futbol izleyicisi üzerine etkileri. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 46-57. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/comusbd/issue/51651/669070>
- Ntv Spor (2012, 30 Mayıs). *UEFA depremi!* Erişim adresi: <https://www.ntvspor.net/futbol/uefa-depremi-579e4e63c873cc20ac3c8915> (03.03.2021).
- Ntv Spor (2014, 07 Temmuz). *CAS'tan kötü haber!* Erişim adresi: <https://www.ntvspor.net/futbol/castan-kotu-haber-579e230fc873cc3eb4251a03> (03.03.2021).
- Ntv Spor (2020, 03 Haziran). *UEFA'dan Trabzonspor'a 1 yıl men cezası* Erişim adresi: <https://www.ntvspor.net/futbol/trabzonspor-a-avrupa-dan-men-cezasi-5ed7c43f2555981db01fafe3> (03.03.2021).
- Peçenek, A. (2020). Avrupa-Türkiye futbol piyasaları ve transfer yöntem ve süreçleri kıyaslaması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 31-41. <https://doi.org/10.33689/sportmetre.562104>
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F.G. (2019). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Süper Lig istatistikleri (2010-2011). Erişim adresi: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/002011/istatistik/SLFutbolcularin-Oynadigi-dakika-Kart-Gol-Sayilari-2.xls> (23.02.2020).

- Süper Lig istatistikleri (2011-2012). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/0002012/Ligler/SuperLig/SezonSonuIstatistik/001-Kulube-Gore-Futbolcularin-Ma%C3%A7-Sayisi-Oynama-Suresi-Sari-Kirmizi-Kart-Gol-Sayilari> (23.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2012-2013). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/000013/LIGLER/SUPER-LIG/34-Hafta-Istatistikleri/Fut-Oyn-Dakika-Kart-Gol%20Sayilari.xls> (23.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2013-2014). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Auto/4800cf3f14934db18f7379e646c63608.xls> (23.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2014-2015). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Auto/e001ae9db8504fd5a35588e6d2cc8a19.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2015-2016). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/00000016/Ligler/STSL/SezonSonuIstatistik/01-Kulube-Gore-Futbolcularin-Mac-Sayisi-Oynama-Suresi-Sari-Kirmizi-Kart-Gol-Sayilari.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2016-2017). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/LIGLER/Super-Lig/Istatistik/01-Kulube-Gore-Futbolcularin-Mac-Sayisi-Oynama-Suresi-Sari-Kirmizi-Kart-Gol-Sayilari.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2017-2018). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Auto/b51aa591075b43adbb25f5dc0b42f9d4.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2018-2019). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Auto/a31d89946ed045e29997f75b631d615e.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig istatistikleri (2019-2020). Erişim adresi:
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/LIGLER/2019-2020/Istatistikler/Super-Lig-Sezon-Sonu-Istatistikleri.xls> (25.02.2020).
- Süper Lig kadro bilgileri (2010-2015). Erişim adresi: https://www.transfermarkt.com/super-lig/startseite/wettbewerb/TR1/plus/?saison_id=2010 (01.10.2020).
- Süper Lig kadro bilgileri (2015-2020). Erişim adresi: https://www.transfermarkt.com/super-lig/startseite/wettbewerb/TR1/plus/?saison_id=2015 (01.10.2020).
- şar, F. (2007). Yabancı oyuncu sınırlaması Türk ve Avrupa Birliği hukuku açısından incelenmesi. İçinde K. Erkiner (Edt.), *Spor Hukuku Tezleri* (ss. 529-573). İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Yayınları.
- TFF (2011a, 24 Ağustos). *Fenerbahçe, şampiyonlar Ligi'ne katılmayacak*. Erişim adresi: <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=285&ftxtID=13257> (03.03.2021).
- TFF (2011b, 24 Ağustos). *şampiyonlar Ligi'ne Trabzonspor katılacak*. Erişim adresi: <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=285&ftxtID=13261> (03.03.2021).
- TFF (2020, 12 Mart). *Koronavirüs (Kovid-19) tedbirleri ve seyircisiz oynanacak maçlar hakkında*. Erişim adresi: <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=687&ftxtID=33152> (23.03.2021).
- TFF Müsabaka Statüleri, (2019-2020). *Süper Lig Cemil Usta Sezonu Müsabakaları Statüsü*. Erişim adresi: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/STATULER/2019-2020/2019-2020-SL-STATU.pdf> (18.02.2021).
- TFF Statüsü (2019). Erişim adresi: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TFF-KANUN-STATU/TFF-Statusu.pdf> (18.02.2021).
- Türkiye A Milli Takım Kadrosu, (2010-2020). Erişim adresi: https://www.transfermarkt.com.tr/turkiye/kader/verein/3381/plus/0/galerie/0?saison_id=2010 (18.02.2021).
- Türkiye Futbol Federasyonu Müsabaka Statüleri (2010-2020). Süper Lig müsabaka statüleri. Erişim adresi: <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=133> (18.02.2021).
- UEFA (2016, March 2). CFCB Adjudicatory Chamber renders Galatasaray decision. Retrieved from <https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/news/022b-0e9386115232-60972a488826-1000--cfc-b-adjudicatory-chamber-renders-galatasaray-decision/> (03.03.2021).
- UEFA Club Coefficients, (2010-2015). Retrieved from <https://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/club/#/yr/2011> (18.02.2021).
- UEFA Club Coefficients, (2015-2020). Retrieved from <https://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/club/#/yr/2016> (18.02.2021).
- Uluyol, O. (2014). Süper Lig futbol kulüplerinin finansal performans analizi. *Journal of Yaşar University*, 9(34), 5716-5731. <https://doi.org/10.19168/jyu.78102>
- Yıldırım, E. (2008). *Profesyonel ligdeki yabancı futbolcuların, türkiye'de futbol oynamalarına ilişkin, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan görüşleri ve yerli futbolcuların yabancı futbolculara bakış açıları* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, G. (2019). Araştırma yöntemleri. İçinde S. Karaman (Edt.), *Araştırma Yöntem ve Teknikleri I* (ss. 84-109). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Yılmaz, A.H. (2020). Endüstriyel futbolda finansal istikrarın önemi. *Fiscaoeconomia*, 4(2), 498-523. <https://doi.org/10.25295/fsecon.2020.02.012>
- Yüce, A, Katarıcı, H. ve Kuzu, C. (2017). Türk futbolda yabancı futbolcu sınırlaması ve Türk futbolcuların görüşleri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 24-39.

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/cbubesbd/issue/33059/318544>

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the regulations regarding the restriction of foreign players applied in Turkish football in the last ten seasons. The research is considered to be important in terms of providing insight into possible future arrangements.

Descriptive research model used in the study and data required by the end of each season Turkey Football Federation has created the underlying data source documents containing statistical study of shared club. In addition, statistical databases related to the subject of the study were also used.

Within the scope of the study, between the 2010-2011 season and the 2019-2020 seasons, the number of Turkish citizens and foreign football players in the super league football clubs and the total time served in the competitions were analyzed and the frequency and percentage values were obtained. In addition, the country score obtained as a result of the European cup successes of Turkish football clubs between the 2015-2020 seasons was compared with the country score between the 2010-2011 season in which the foreign player restriction was applied and the 2014-2015 seasons. Moreover FIFA rankings success between the years 2010-2020 were analyzed to Turkey's national football team as a relational arrangements with foreign players. Country scores announced by FIFA were not included in the study due to the use of different scoring systems between 2006-2018 and after 2018. In order to determine the effects of foreign football player restrictions on the national team cadres, staff analysis between the years 2010-2020 was conducted. Players are encoded in the study refers to as Turkish citizens have the quality players to take part in the national football team to Turkey. Footballers who are Turkish citizens and are in the national team of another country have been evaluated as foreigners. Microsoft Excel program was used for statistical analysis. Turkey Football Super League analyzed in the study was made considering restrictions on foreign players. Football rules and restrictions, which are not related to foreign football player regulations, have not been taken into account in the analysis.

According to the findings of the study, 67.08% of the total football players were Turkish citizens, while 32.91% were foreign players between the 2010-2015 seasons. In the 2015-2020 seasons, 56.53% of the total footballers were Turkish citizens, while 43.46% were foreign players. According to these data, the ratio of the number of foreign football players to the total number of players was 32.91% between the 2010-2015 seasons when the variable foreign limit application was implemented, while this rate was 43.46%, an increase of 10.55% between the 2015-2020 seasons. In contrast to these data, the average rate of foreign football players taking part in the competitions between the 2010-2015 seasons was 35.99, while this ratio was 52.64 between the 2015-2020 seasons and an increase of 16.65% was realized. In addition, the average tenure rate of foreign football players in the competitions between the 2010-2015 seasons was 42.58%, while this rate was 60.41% between the 2015-2020 seasons and an increase of 17.83% was realized.

When the other to determine the effects of foreign players regulation factors independently from the purpose of participation in clubs and UEFA organizational status and Turkey's sovereign rating is examined and the average order within 54 countries between 2010-2015 season 10,8 where total score is observed that 32.6. Turkey 2015-2020 season that ranks among the 10.6 average in 55 countries, has acquired a total of 33.6 points this season. According to these data, it is seen that there is a 1 point increase in the ranking determined according to the UEFA success of Turkish clubs.

When Turkey's views on the FIFA rankings, while the overall average 2010-2015 season between rows 37.51, 31.124 is seen that as the overall average between 2015-2020 season. Turkey in the FIFA rankings in relevant season average was approximately 6 rows above them.

Turkey Football Federation by the 2015-2016 UEFA organization of the club foreign players arrangements put into practice since the season there was a limited increase compared to the success of the rise in Turkey National Team of the FIFA rankings, there is more pronounced. Based on this, it can be said that increasing the number of foreign football players does not have a negative effect on the national team level. Besides, the Turkey national football team squad selected and located in the proportion of foreign players in club also has increased markedly. While the ratio of foreign football players who took part in the national team between 2010-2015 was 20.67%, this rate increased to 33% between 2016-2020. Considering the increase in the Turkish National Team players who have had the chance to form in the big clubs of Europe in recent years, it can be said that the opinion that the foreign

football player regulation applied today will affect the A National Football Team negatively is not completely true.

If an evaluation is made as a result of the study, in football, which is accepted as the only professional sports branch in our country, not all institutions from the federation to the clubs are professionally managed, systemic and structural problems are ignored, wrong decisions are made by focusing on short-term success, financial resources are not evaluated rationally, and the balance of income and expenditure cannot be achieved. , infrastructure and young footballers are not given the necessary value, etc. many problems can be listed. The main focus in Turkish football is not the status of foreign football players. It is necessary to make detailed analyzes for the solution of all institutional problems and to create strategic plans and to implement these plans by professionals.